

Zerbitzu eta ekintza
didaktikoak
2009-2010

museoa Zumalakarregi

*XIX. mendeko Euskal Herria ezagutu eta gozatzeko
Erreferentzi Zentroa*

MUSEO - ZUMALAKARREGI - MUSEOA

Gipuzkoako Foru Aldundia
Diputación Foral de Gipuzkoa

Zumalakarregi Museoa, XIX. mendeko Euskal Herriaz jakiteko eta gozatzeko erreferentzia den zentroak, gaur egungo gizartea ezagutu eta ulertzeko garai nagusia izandako eta eztabaida, gaurkotasun handiko XIX. mendean zehar bidai dinamikoa eskaintzen du.

Gertaera eta pertsonailetan oinarritutako historia museoak Garai bateko, gure kasuan, XIX. mendeko Euskal Herriko, ezaguera sozial eta historikorako, formalak ez diren baliabideak eskaintzen dituen museoak.

Helbidea:

Museo Zumalakarregi-Museoa
20216 Ormaiztegi (Gipuzkoa)
tlf.: +34 943-889900
fax: +34 943-880138
mzumalakarregi@gipuzkoa.net

Erreserbak:

Erreserba egiteko, deitu 943 88 99 00 telefonora asteartetik ostiralera, 10:00etatik 13:00etara eta 15:00etatik 19:00etara. Posta elektronikoz galderaren bat egin nahi baduzu, idatzi helbide honetara: mzumalakarregi@gipuzkoa.net.

Zumalakarregi Museoko web gunea:
<http://zm.gipuzkoakultura.net>

Autobusa:
Donostia-Oñati
Tolosa-Bilbo
Iruña-Eibar

Trena:
Irun-Miranda de Ebro bidea

ZUMALAKARREGI ANAIAK: jeneral karlista eta politiko liberala

Bi pertsonai esanguratsuak, XIX. mendeko Euskal Herriaren bi begirada, Aintzinako Erregimenetik Liberalismorako pasabideko testuinguruan.

Publikoa: Lehen Hezkuntza, DBH, Batxilergoa, Helduen Hezkuntza eta familiak.
Taldeak: Gehienez 30 pertsona.
Iraupena: Ordu 1 30'.
Prezioa: 2 € pertsonako.

Helburuak:

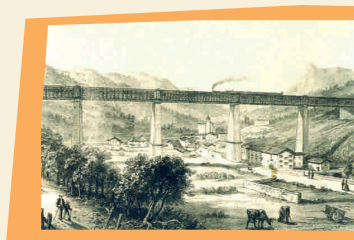
- Gaur egungo gizartea ulertzeko garai nagusia den XIX. mendeari buruzko ezaguera eskaini.
- Zumalakarregitar anaien bitartez garai bat, XIX. mendea, komunikatzea.
- Migel Antonio, jeneralaren anaia, politiko liberala eta garaiko pertsonai garrantzitsua ezagutzera eman.
- XIX. mendeko euskal historiari buruzko zentzu kritikoa eta hausnarketa bultzatzea.
- Proposamen erakargarri, ludiko eta parte hartzaileen bidez garai batera gerturatzea.

Metodologia:

- Museoko geletatik ibilbide gidatua.
- Bi mundu aurrez aurre ikusentzunezko* multimediarren emankizuna
- XIX.mendeko historia militarra Euskal Herrian* multimedia moduloa
- Esplora ezazu XIX. mendea*: Joku, jantzi eta arropak, puzzleak, buruhauskarriak, komikiteka, kiosko digitala eta "*Munduari bira 80 egunetan*" jokua bitartez, garai hartako euskal gizartea ezagutzeko lantegi partehartzailea.

INDUSTRIA IRAULTZA

Burdinolatik fundiziora, lehen industriak, trenbidearen etorrera XIX. mendean.

Publikoa: Lehen Hezkuntza, DBH, Batxilergoa, Helduen Hezkuntza eta familiak.
Taldeak: Gehienez 30 pertsona.
Iraupena: Ordu 1.
Prezioa: 2 € pertsonako.

Materiala:

Museoak irakasleei zuzendutako gidaliburuak eta trenzubiri buruzko dibulgaziozko foiletoak ditu. Museoak ikasle bakoitzari gida didaktikoa ematen dio museoko bisitan eta ondoren lan egiteko. Axota edo arkatza ikasleek ekarri behar dute.

Helburuak:

- XIX. mendean gertatu ziren aldaketa sozio ekonomikoei buruzko ezaguera eskaintzea: trenbidea eta beste garriobideak, lehen industriak, hiri zabalgunek, emigrazioa, eta abar.
- Jakin-mina eta errespetua historiaren eta honen lekuko den ondarearen aurrean.
- Denboraren eta espazioaren zentzuaren garapena.

Metodologia:

- 1864ko *Ormaiztegiko trenzubira* bisita gidatua.
- Bi mundu aurrez aurre ikusentzunezko* multimediarren emankizuna.
- XIX.mendeko historia militarra Euskal Herrian* multimedia moduloa.
- Talde-lana eta material didaktikorako informazioaren bilaketa museoan geletan zehar.
- Bateratze-lanak eta konklusioak.
- Esplora ezazu XIX. mendea* : Joku, jantzi eta arropak, puzzleak, buruhauskarriak, komikiteka, kiosko digitala eta "*Munduari bira 80 egunetan*" jokua bitartez, garai hartako euskal gizartea ezagutzeko lantegi parte hartzailea.

GERRA ETA BAKEA

Lehen Guda Karlistan oinarrituz, gatazkaren adibide gisa indarkeriaren sustrai, modu eta ondorioei buruz gogoeta egiteko proposamena. Gaurkotasun osoa duen hausnarketarako ibilbidea, gatazken ebazpenerako bake prozesuak ulertzen laguntzen duena.

Publikoa: DBH, Batxilergoa eta Helduen Hezkuntza.
Taldeak: Gehienez 30 pertsona.
Traupena: Ordu 1 30'.
Prezioa: 2 € pertsonako.

Materiala:

Museoak irakasleei zuzendutako gidaliburuak eta ikasle bakoitzari gida didaktikoa ematen die museoko bisitan eta ondoren lan egiteko. Axota edo arkatza ikasleek ekarri behar dute.

Helburuak:

- Kontzientzia publikoa kitzikatzeko bake dinamika bat aurkeztea.
- Zentzu kritikoa sustatzea.
- Bakea eta bortizkeria hitzen esanahia alde guztietatik, alderdikierarik gabe eta bere osotasunean begiratuta benetan barneratzea, Lehen Karlistada ez ezik beste gertaera historikoak ere aztertzerakoan.

Edukia:

- Lantzen diren gaiak:
- GUDAREN HASTERA. Dinarrizko bortizkeria: bestearen deskalifikazioa
- GUDAREN MUGAK. Bortizkeriaren mailak
- SOLUZIO BILA. Hitzek armek baino indar gehiago dutenean
- BAKEA. Sinboloak eta edukiak
- BORTIZKERIAREN ONDORIOAK. Biktima errugabeak eta gudaren eta bakearen arteko mugak

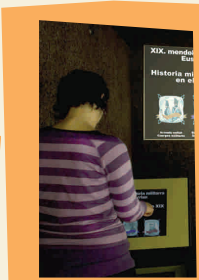
Metodologia:

- Bi mundu aurrez aurre* ikusentzunezko multimediarren emankizuna.
- XIX. mendeko historia militarra Euskal Herrian* multimedia modulua.
- Talde-lana eta material didaktikorako informazioaren bilaketa museoko geletan zehar.
- Bateratze-lanak eta konklusioak.
- Esplora ezazu XIX. mendea:* Joku, jantzi eta arropak, puzzleak, buruhauskarriak, komikiteka, kiosko digitala eta "*Munduari bira 80 egunetan*" jokua bitartez, garai hartako euskal gizartea ezagutzeko lantegi parte hartzailea.

Oharra: Ibilbide hau beste edozeinekin konbinagarria da.

IRAULTZA GARAI

XIX. mendeko Euskal Herrian karlismo eta liberalismoaren gakoak ulertzeko berrikuspena. Aintzinako erregimenetik Liberalismorako pasabide bortitz eta korapilatsua

Publikoa: DBH eta Helduen Hezkuntza.
Taldeak: Gehienez 30 pertsona.
Traupena: Ordu 1 30'.
Prezioa: 2 € pertsonako.

Materiala:

Museoak irakasleei zuzendutako gidaliburuak eta ikasle bakoitzari gida didaktikoa ematen die museoko bisitan eta ondoren lan egiteko. Axota edo arkatza ikasleek ekarri behar dute.

Helburuak:

- Gaur egungo gizartea ulertzeko garai nagusia den XIX. mendeari buruzko ezaguera eskaini.
- Zumalakarregitar anaian bitartez garai bat, XIX. mendea, komunikatzea.
- Migel Antonio, jeneralaren anaia, politikoa liberala eta garaiko pertsonai garrantzitsua ezagutzera eman.
- XIX. mendeko euskal historiari buruzko zentzu kritikoa eta hausnarketa bultzatzea.
- Proposamen erakargarri, ludiko eta parte hartzaileen bidez garai batera gerturatzea.

Metodologia:

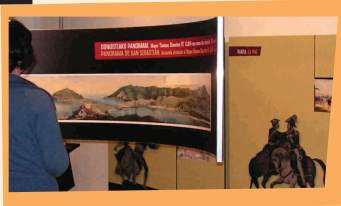
- Bi mundu aurrez aurre* ikusentzunezko multimediarren emankizuna.
- XIX. mendeko historia militarra Euskal Herrian* multimedia modulua.
- Talde-lana eta material didaktikorako informazioaren bilaketa museoko geletan zehar.
- Bateratze-lanak eta konklusioak.
- Esplora ezazu XIX. mendea:* Joku, jantzi eta arropak, puzzleak, buruhauskarriak, komikiteka, kiosko digitala eta "*Munduari bira 80 egunetan*" jokua bitartez, garai hartako euskal gizartea ezagutzeko lantegi parte hartzailea.

Oharra: Ibilbide hau *Gerra eta Bakea* eta *Industrializazioaren hasmenta Euskal Herrian* ibilbideekin konbinagarria da.

ESTATU LIBERALAREN SORRERA

Aintzin Erregimenaren krisialdia eta Estatu Liberalaren sorrera

Publikoa: Batxilergoa eta Helduen Hezkuntza.
Taldeak: Gehienez 30 pertsona.
Traupena: Ordu 1 30'.
Prezioa: 2 € pertsonako.

Materiala:

Museoak irakasleei zuzendutako gidaliburuak eta ikasle bakoitzari gida didaktikoa ematen die museoeko bisitan eta ondoren lan egiteko. Axota edo arkatza ikasleek ekarri behar dute.

Helburuak:

- Gaur egungo gizartea ulertzeko garai nagusia den XIX. mendeari buruzko ezaguera eskaini.
- Zumalakarregitar anaien bitartez garai bat, XIX. mendea, komunikatzea.
- Migel Antonio, jeneralaren anaia, politiko liberala eta garaiko pertsonai garrantzitsua ezagutzera eman.
- XIX. mendeko euskal historiari buruzko zentzu kritikoa eta hausnarketaultzatzea.
- Arazo historikoen bilakaera
- Ikastetxean bereganatutako ezaguerak ordenatu eta sendotu.
- Proposamen erakargarri, ludiko eta parte hartzaileen bidez garai batera gerturatzea.

Metodologia:

- Bi mundu aurrez aurre* ikusentzunezko multimediarren emankizuna.
- XIX. mendeko historia militarra Euskal Herrian* multimedia moduloa.
- Talde-lana eta material didaktikorako informazioaren bilaketa museoeko geletan zehar.
- Bateratze-lanak eta konklusioak.
- Esplora ezazu XIX. mendea:* Joku, jantzi eta arropak, puzzleak, buruhauskarriak, komikiteka, kiosko digitala eta "Munduari bira 80 egunetan" jokuaeren bitartez, garai hartako euskal gizartea ezagutzeko lantegi parte hartzailea.

Oharra: Ibilbide hau Gerra eta Bakea eta Industrializazioaren hasmenta Euskal Herrian ibilbideekin konbinagarria da.

BURDINAREN BIDEAK

Zumalakarregi Museoaren inguruko industri aztarnetatik ibilbidea: Ormaiztegiko trenzubia, Zeraingo meategiak eta Mirandaolako burdinola Legazpin.

Publikoa: Lehen Hezkuntzako Goi mailako zikloa, DBH, Batxilergoa eta Helduen Hezkuntza.
Taldeak: Gehienez 30 pertsona.
Traupena: 4 ordu.
Prezioa: 6,50 € pertsonako.

Materiala:

Museoak irakasleei zuzendutako gidaliburuak eta trenzubiar buruzko dibulgaziozko foiletoa ditu. Museoak ikasle bakoitzari gida didaktikoa ematen die museoetako bisitan eta ondoren lan egiteko. Axota edo arkatza ikasleek ekarri behar dute.

Helburuak:

- XIX. mendean gertatu ziren aldaketa sozio ekonomikoei buruzko ezaguera eskaintzea: trenbidea eta beste gariobideak, lehen industriak, hiri zabalgunek, emigrazioa, eta abar.
- Jakin-mina eta errespetua historiaren eta honen lekuko den ondarearen aurrean.
- Denboraren eta espazioaren zentzuaren garapena.

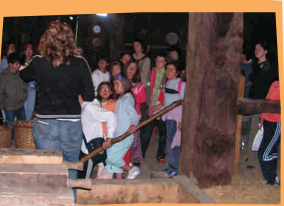
Metodologia:

- Aizpeako meategietara bisita gidatua [Zerain].
- Mirandaolako burdinolara bisita gidatua [Legazpi].
- Zumalakarregi Museora eta 1864ko Ormaiztegiko trenzubira bisita gidatua.

BONU BATERATUA IRAGANEAN BIDATA

Igartubeiti Baserri Museo eta Zumalakarregi Museoko ibilbideak, XVI. mendetik XIX. menderainoko nekazar eta hiritar eguneroko bizimodua, arkitekturaren eboluzioa, oinarri sozial eta ekonomikoak ezagutzeko aukera eskaintzen du.

Publikoa: Lehen Hezkuntza, DBH, Batxilergoa, Helduen Hezkuntza eta familiak.
Taldeak: Gehienez 30 pertsona.
Iraupena: 2 ordu.
Prezioa: 3 € pertsonako.

Helburuak

- Bizimoduaren eboluzioa ezagutzera eman
- Denboraren eta espazioaren zentzuaren garapena.
- Jakin-mina eta errespetua historiaren eta honen lekuko den ondarearen aurrean.

Edukia:

- Igartubeiti Baserri Museora bisita gidatua, gipuzkoar baserrien eguneroko bizitza ezagutzeko gunea.
- Zumalakarregi Museora bisita, XIX. mendeko Euskal Herriaz jakiteko eta gozatzeko erreferentzia den zentroa.

ESPLORA EZAZU XIX. MENDEA LANTEGIA

XIX. mendeko gizartea, hau da, jendea, etxeak, janzkerak, bidaiak ezagutzeko gunea.

Publikoa: Familiak.

Helburuak:

Proposamen erakargari, ludiko eta parte hartzaileen bidez garai batera gerturatzea.

Edukia:

Joku digitalak: XIX. mendeko tribiala/ XIX.mendean bizi / Baina zer da hau?

Buruhauskarria: Iriarte Erdikoa baserriaren, gaur egungo museoaren maketa desmuntagarria, bere barne espazioen irudiekin.

Puzzlea: Hernaniko plaza 1839an grabatu baten kopia erraldoia.

Jantzien armairua: Garai hartan nolako itxura izaten ahal genuen frogatzeko.

Baula: Bertan janzteko kapel eta oihalak

Nork bidaiatu zuen diligentzian? XIX. mendeko protagonistak hobe identifikatzeko.

Komikiteka: Hemeretzigarren mendeari buruzko komiki eta liburu ilustratuak.

Azpimarratzekoa:

Munduari bira 80 egunetan: Julio Verneren eleberri klasikoaren abenturak joku dibertigarri baten bitartez ezagutu itzazu.

Julio Verneren eleberria oinarritat hartuz, joku partehartzailea non ibilbidea munduari bira 80 egunetan eratzen den eta parte-hartzaileek eragozpen eta egoera onuragarri asko ezagutuko dituzten.

XIX. mendea, hau da, beste garai bat ezagutzeko modu dibertigarria.

Helburuak:

- Kontinenteak mapamundian kokatu.
- Moeta desberdinetako paisai eta lurraldeak ezagutu eta hauetaz jabetu, - kultur aintzasuna aintzat hartu.
- Komunikazio bideak eta garraio bideak.
- Bizimoduei buruz gogoeta egin.

Edukia:

-Antzara-jokuan eta Munduari bira 80 egunetan eleberrian oinarritua, non partehartzaileak lauko taldeetan banatzen diren eta zenbait froga gaitzitu behar dituzten: galderak, mimika eta abar.

-Julio Verne eleberriaren kontaketa

-Mapamundi eta kontinente bakoitzari dagokion panelen erabilpena.

LANTEGIAK

UDAKO LANTEGIA

Udako lantegi kooperatiboak, urtero antolatzen dira eta era askotako gaiak jorratzen dituzte, gazteek eta umek XIX. mendera era desberdin batez hurbiltzeko asmoz, proposamen erakaragarri, ludiko eta parte hartzaileen bidez.

Publikoa: 5etik 12 urte bitarteko ume eta gazteak.
Taldeak: Gehienez 30 pertsona
Iraupena: Ordu 1 30'

JINKANA

Umek liberal edo karlista taldeetan banaturik, azkartasun, ezaguera eta trebezia frogetan parte hartzen dute, helburuak lortu arte.

Publikoa: Haur Hezkuntza eta Lehen Hezkuntza
Taldeak: 24 umeko bi talde.
Iraupena: 2 ordu.

Helburuak:

- Gertaerako antolaketan umeen parte hartzea.
- Proposamen erakaragarri, ludiko eta partehartzaileen bidez garai batera gerturatzea.
- Euskal gertaera eta pertsonai garrantzitsuen ezaguera bultzatu.

Edukia:

- Umek pertsonai bat aukeratu eta kanpamenduen muntaian parte hartzeko deialdia.
- Pertsonai bakoitzarentzako janzkera. Froga bat gainditu ondoren galdera bat zuzen erantzun behar dute helburua lortzeko pistak jaso asmoz.
- Ume, guraso eta irakasleentzako festa.

"XIX. MENDEKO ALBUMA"

Kultur web guneak 4.000 irudi dauzka Euskal Herriko gaiei buruz, irakaskuntza, ikerketa eta erabilpen pertsonalerako sarrera askea izanik,

<http://www.albumsiglo19mendea.net/index.php>

"EUSKAL HERRIKO HISTORIA MILITARRA EUSKAL HERRIAN"

Lehenengo Karlistadako gertaeren begirada eskaintzen du, modu xume, bizi eta ikusgarrian, ekintza eta bataila nagusiak deskribatuz, liskar hauetan parte hartutako armada sailak, baita protagonista nagusien biografiak ere, testu, mapa eta grabatuekin.

<http://zm.gipuzkoakultura.net/19mendekohistoriamilitarra/>

"BEGIRATU... IKUSI... AURKITU"

Inspirazioa ala plagioa XIX. mendeko grabatuetan Zumalakarregi Museoa Jokoa bitxia proposatzen dizu!: jatorrizkoa aurkitu! Bloga

<http://zm-copygrab.gipuzkoakultura.net/>

ERAKUSKETA IRAUNKORRA

Bisita gidatua era askotako ibilbideekin. Ikasleentzako eta irakasleentzako gidaliburuak. Museoko bisitan eta ikastetxean lantzeko materiala.

IKUSENTZUNEZKO MULTIMEDIA

XIX. mendeko Euskal gizartearen gertatutako aldaketak azaltzen dituen 11'ko emankizuna, hezkuntza eta irizpide didaktikoekin egina.

XIX. MENDEKO HISTORIA MILITARRA EUSKAL HERRIAN MULTIMEDIA GUNEA

Lehenengo Karlistadako gertaeren begirada eskaintzen du.

XIX. MENDEA ESPLORA EZAZU LANTEGIA

XIX. mendeko gizartea, hau da, jendea, etxeak, janzkerak eta bidaiak ezagutzeko lantegi parte hartzailea.

ZM BIRTUALA [INNOVA SARIA 2008]

Oso dinamikoa, etengabe eguneratua, espezialitate eta dibulgazio eskaintza zabalekoa, heldu, gazte eta haurrei zuzendua.

http://zm.gipuzkoakultura.net/zm_birtuala.php

XIX. MENDEKO DOKUMENTAZIO ZENTROA:

Agiri multzoa, eskutitz sailak, gai desberdinei buruzko txostenak, prentsa, irudi gai ugari eta idazlan militar, biografiko, zientifiko, eta orokorreki buruzko fondo bibliografikoak. Zentroa ikerlari mota guztiei dago zabalik.

DENDA

Bertako eta kanpoko argitalpenak zein orogarriak salgai.

ZERBITZU ETA EKINTZA DIDAKTIKOEN LABURPENA:

IBILBIDE DIDAKTIKOAK	Haur Hezkuntza	Lehen Hezkuntza	DBH	Batxilergoa	Helduen Hezkuntza	Familiak
ZUMALAKARREGI ANATAK: jeneral karlista eta politiko liberala	3 Orrialdea	3 Orrialdea	3 Or.	3 Orrialdea	3 Orrialdea	3 Orrialdea
INDUSTRIA IRAULTZA	4 Orrialdea	4 Orrialdea	4 Or.	4 Orrialdea	4 Orrialdea	4 Orrialdea
GUERRA ETA BAKEA			5 Or.	5 Orrialdea	5 Orrialdea	
IRAULTZA GARAI			6 Or.		6 Orrialdea	
ESTATU LIBERALAREN SORRERA				7 Orrialdea	7 Orrialdea	
BURDINAREN BIDEAK		8 Orrialdea	8 Or.	8 Orrialdea	8 Orrialdea	8 Orrialdea
IRAGANEAN BIDAIA BONU BATERATUA	9 Orrialdea	9 Orrialdea	9 Or.	9 Orrialdea	9 Orrialdea	9 Orrialdea
LANTEGIAK						
XIX. MENDEAN BIZI FAMILIENTZAKO LANTEGIA	10 Orrialdea	10 Orrialdea	10 Or.	10 Orrialdea	10 Orrialdea	10 Orrialdea
UDAKO LANTEGIA	11 Orrialdea	11 Orrialdea				11 Orrialdea
TIRABIRA ORMAIZTEGIN ANIMAZIOA	12 Orrialdea	12 Orrialdea				12 Orrialdea
MATERIAL DIDAKTIKO DIGITALA						
“XIX. MENDEKO ALBUMA”	13 Orrialdea	13 Orrialdea	13 Or.	13 Orrialdea	13 Orrialdea	13 Orrialdea
“XIX. MENDEKO HISTORIA MILITARRA EUSKAL HERRIAN”	13 Orrialdea	13 Orrialdea	13 Or.	13 Orrialdea	13 Orrialdea	13 Orrialdea
“BEGIRATU... IKUSI... AURKITU”	13 Orrialdea	13 Orrialdea	13 Or.	13 Orrialdea	13 Orrialdea	13 Orrialdea
OSAGARRIAK	14 Orrialdea	14 Orrialdea	14 Or.	14 Orrialdea	14 Orrialdea	14 Orrialdea